

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.

Félévre ———— 12 .

Negyedévre ———— 6 .

Egy óra ———— 2 .

— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1906.

XXXV. évfolyam. 271. szám.

Kedd, november 27.

Városi közgyűlés.

Nagybecskerek, november 27.

Élénk és érdekes, bár éppen nem örvendetes közgyűlésünk volt tegnap, melyet annál is inkább kell sajnálnunk, mivelhogy a felekezeti jegyében folyt le. Hisz elég baj az ügyis, hogy az embereket a vallásuk vagy a nyelvük szerint osztályozzák, de még nagyobb baj az, hogy az ifjuság nevelése is erre az alapra van fektetve. Vagy egy óra hosszat beszéltek tegnap arról, hogy 8 vagy 20 öl fát adjunk-e a gör. kel. szerb iskolának. Hát ez a különbözet bizony isten nem érte meg azt a sok mérget, amit a városatyák egymásnak okoztak csipkedéseikkel és grombaságaikkal. A dolog vége az lett, hogy a szerbek akarata teljesedésbe ment.

Ha még megemlítjük, hogy a képviselőtestület egyhangulag ellene fordult annak a törekvésnek, mely a vasuti üzletvezetőséget Nagybecskerekre át akarja helyezni, elmondunk mindent, amit a tegnapi, egyébként igen népes gyűlésről elmondani érdemes.

A többi tárgyak sokkal simábban mentek, ámbar igen beszédes hangulatban voltak a képviselő urak.

A közgyűlés lefolyásáról a következő tudósításunk számol be:

Elnök: dr. Perisics Zoltán polgármester.
Jegyző: Strósz Béla városi főjegyző.

Jelen voltak: Annau Ádám, dr. Annau Ernő, Annau János, Annau József, Balácsi József, Benkovich Mihály, dr. Brájer Lajos, Czveity Mladen, Dazsu Péter, Delfel Gáspár, Dékány János, Devity Ackó, Etlinger Péter, Fein Fülöp, Gardinovacski Nikola, Gardinovacski Velykó, Gligorievics János, Göttel István, Grubacski Pera, Grün D. Izsó, Grünbaum Arnold, Guttman Mór, Gyárfás Ödön, Gyuris Lyubomir, dr. Grandjean József, Herr Ödön, Holländer Ede, Huszár István, Jankahidacz Lázár, dr. Jankovics Milán, Konkoly Samu, Kozlovacski Nikola, Krumenacker Ferenc, Latovlyev Zsiva, Liptay István, Magyarov Lázár, Magyarov Szvetozár, Marinkov Pál, Mateics Gyula, Mayer Henrik, Milin Száva, Milya Nika, Oldal Antal, dr. Pánics Mladen, dr. Pollák Győző, Popovics Bogdán, Puts Frigyes, Raczkov Szima, Raczkov Zsiva, Rádics Stéva, Risztics Pál, Rusz János, Stakics Zsarkó, Streitman Antal, Szabó Albert, Szabó János, Szlavkov Obrád, Temmer Sándor, Terzin Zsivkó, Turinszki Pera, Turinszki Tósa, Veliszavlyev Zsiva, Vinczanov Mladen, Vorgity Pera, Weiterschan Jakab, Weisz Izidor, Zavisics János képviselőtestületi tagok; Reitter Oszkár, Pánics Dániel, Halmos József, Stefanovics János, Hausladen Mátyás, Filó Róbert, Jakoby Gábor, dr. Weiterschan József, dr. Mencer Izidor, dr. Vég Lajos, Mattanovich György, Giffinger Zsigmond tanácsstagok.

Interpellációk.

Dr. Perisics Zoltán polgármester megnyitja a közgyűlést s meleg szavakban parentálja el az utolsó közgyűlés óta elhalt képviselőtestületi tagokat, nevezetesen Wolfinger Viktort, dr. Petrovics Szvetozárt, Klementics Ferencet és Hutter Bélát. Indítványozza, hogy a képviselőtestület az elhunytak családjainak jegyzőkönyvileg fejezze ki részvétét. (Helyeslés.)

Napirend előtt Szávitcs Sándor a tűzbiztonság érdekében szóvá teszi az előfogatozasi rendelkezéseket. Az előfogatos nem tartja a szerződés szerűleg előirt kocsi és loállományt, tudomása van továbbá arról is, hogy a csonka állomány dacára egy városi tisztviselő vadászatra használja az előfogatos lovakat. Tűzbiztonsági szempontból kéri ennek orvoslását.

Dr. Perisics Zoltán polgármesternek is tudomása van e szabálytalanságokról. A hanyagság legfőbb oka az, hogy az előfogatos azért az árért, amelyet fizetnek neki, nem képes kötelezettségének eleget tenni. Nem hiszi, hogy az előfogatos vadászcelokra is adna kocsikat, mindamelletl utána fog járnai a dolognak s megszünteti a visszás helyzetet. A közgyűlés a választ tudomásul veszi.

Oldal Antal a vasuti menetrend megváltoztatását teszi szóvá. Indítványozza, hogy a vasút feliratilag kérje meg a kereskedelmi minisztert, vegye tekintetbe a menetrend megállapításánál a város érdekeit.

Dr. Grandjean József csatlakozik az indítványhoz. A kérdést fölöttébb fontosnak tartja, mert a mostani menetrend különösen a kereskedőkre nézve valóságos csapás. A felirat megszerkesztése előtt ajánlja, hogy a város lépjen érintkezésbe a Lloyd-egyesülettel, amely hivatalos volna a kereskedővilág erre vonatkozó kívánásainak kifejezését adni.

Dr. Brájer Lajos ezzel kapcsolatban felhívja a polgármester figyelmét arra, hogy a helybeli vasuti forgalmi főnökséget át akarják helyezni. Mindenki tudni fogja, mit jelent ez. Nemcsak egy hivatal, bizonyos számú intelligens családot veszít el a város, hanem egyéb tekintetben is visszaesést jelent. Kéri, hogy illetékes helyen most, a tizenkettedik órában tegyenek haladéktalanul lépéseket, hogy a tervezett áthelyezést keresztül ne vigyék.

Dr. Perisics Zoltán igéri, hogy még a holnap folyamán felír a forgalmi főnökség ittahagyása mellett, nemkülönb a menetrend megváltoztatása érdekében is. E kérelmek támogatására fel fogja kérni a város országgyűlési képviselőjét is.

Végül dr. Grandjean József még a sajátját is kéri, hogy ne keztűs kézzel, hanem a legnagyobb erélyességgel szálljon sikra ez ügyek érdekében s tartsa azokat állandóan napirenden.

Következik a napirend.

A tárgysorozat.

Bélgymnizster leirata az özv. Dujakovicsné-féle alapítvány tárgyában. — A bélgymnizster jóváhagyta a képviselőtestület ama határozatát, mely szerint a Dujakovicsné-féle alapítványt képező házat eadhasák s az összeg kamatjait az alapítványzó unokahugának fizessék ki élethossziglan. Az örökös elhalálása után az alapítvány az árvaház céljaira száll át.

Bélgymnizster leirata a városi gyámpénztár 1902 évi mérlege tárgyában. — A bélgymnizster jóváhagyó leiratát a városi gyámpénztár 1902. évi mérlege tárgyában a közgyűlés tudomásul vette.

Kereskedelemügyi miniszter leirata a város vámszedési jogának kiterjesztése tárgyában. — A város a keskenyvágyú vasut temesvári-utcai állomásra is ki akarván terjeszteni vámszedési jogát, erre a kereskedelemügyi minisztertől engedélyt kért. A miniszter leiratában határozathozatalra hivta fel a képviselőtestületet, amely most újabb feliratban kéri a vámszedés kiterjesztését.

A törvényhatósági bizottság jóváhagyó határozata a szinházi szabályrendelet tárgyában. — Tudomásul vétetett.

Ugyanannak határozata özv. Liska Jánosné kegydíj ügye tárgyában. — Tudomásul vétetett.

Ugyanannak határozata Dujakovics féle ház eladása tárgyában. — A Dujakovics-féle ház tárgyában hozott határozatot a törvényhatósági bizottság is jóváhagyta, ezt a közgyűlés tudomásul vette.

A városi árvaszék javaslata az 1903-4. és 1905. évi számadások tárgyában. — Hausladen Mátyás főszámvevő a városi árvaszék 1903, 1904. és 1905. évi számadásait terjeszti elő, a melyekre a közgyűlés megadja a felmentvényt.

A városi virilisták névjegyzékének kiigazítására kiküldött bizottság jelentése. — A jelentést tudomásul vették. (A jegyzéket lapunk pénteki számában közöltük egész terjedelmében.)

A rendőrségi alkalmazottak foglalkoztatásának megvizsgálására kiküldött bizottság jelentése. — Ezután Halmos József tanácsnok előterjeszti a rendőrségi alkalmazottak foglalkoztatásának megvizsgálására kiküldött bizottság jelentését, mely szerint a rendőrség munkaejeje teljesen kihasználva nincsen. Így például a kútelekre beosztott 2 lovasrendőr átlag csak öt kézbesítést végez naponta. A városi pénztárt éjjel 2 rendőr őrzi, ami szintén fölösleges s amely szolgálatot egy 600 koronás éjjeli őr is ép oly jól végezhetné. A bizottság 3 rendőri állás megszüntetését és egy éjjeli őr felfogadását javasolja. Ez indítványhoz az állandó választmány is csatlakozott.

Reitter Oszkár rendőrkapitány elmondja, hogy a jelenleg szolgálatban levő 14 rendőr közül 2 lovasrendőr a külteleken pusztán csak kézbe-

sítéseket teljesít. Átlag számítva lehet, hogy csak 5 kézbesítést végeznek naponta, sokszor azonban 20 is van, máskor 2. Olyan nagy terület járnak be, hogy többet nem lehet kívánni tőlük. Egy rendőr az orvosokhoz van beosztva, egy a kapitányi előszobában hivatalosolgai teendőket végez, egy ügyeletes őrmester pedig állandóan készenlétben van az őrtanyán. Marad tehát még 9 rendőr s ha most ezek közül a város még három elbocsájt, marad hat, ezekkel pedig képtelenség a csendőrség működése óta megszaporodott munkaanyagot elvégezni. A kihágások száma utóbb 400-al szaporodott. Szóló véleménye szerint az a 3 órai idő, amelyet a bizottság a vizsgálatra használt, kevés s ezalatt nem szerzehetett magának tiszta képet a rendőrség működéséről.

Gligorievity Jóca panaszkodik a csendőrségre s nem kívánja leszállítani a rendőrök létszámát, ugyszintén Annau Ádám sem.

Oldal Antal különösképpen találja, hogy a képviselőtestület szükségesnek tartotta, hogy a rendőrség működésének megvizsgálására bizottságot küldjön ki s most a bizottság lelkiismeretesen összeállított jelentését semmibe sem veszi. Gligorievitynek azt válaszolja, hogy nem az erkölcsök lazultak meg a csendőrség működése óta, hanem azok erélyes eljárása több kihágást és büntényt hoz napvilágra. Elfogadja a javaslatot.

A megejtett szavazás alkalmával azonban 39 szavazattal 34 ellenében nem fogadták el a bizottság és az állandó választmány javaslatát s így az eddigi rendőrlétszám megmarad.

A városi tanács javaslata a helybeli iparosok helypénzfizetése tárgyában. — A közgyűlés úgy határoz, hogy az iparosok továbbra is csak a vásáron fizessék a helypénzt, miután azonban a szabályrendelet szerint még a vásár előtt fizetendő a helypénz, ezt alkalomadtán ily értelemben módosítani fogják.

Ugyanannak javaslata a szükséges anyagok árlejtése tárgyában. — A szükséges anyagok árlejtésénél Benkovich Miklós a villanyvilágítás bevezetését kívánja a városi fogyasztási hivatalba és a sorompókhoz is. Soknak tartja, hogy a város havonként 70 kgr. petroleumot fogyasszon.

Krumenacker Ferenc a sorompókhoz is kíván lámpákat elhelyezni.

A polgármester válaszában kijelenti, hogy az elemi iskolában levő fogyasztási hivatalba azért nem vezettek be villanyvilágítást, mert onnan ma-holnap ugys ki kell költözködni. Az utcai villanyos lámpákat pedig úgy helyezték el, hogy azok főleg a sorompókat világítsák be.

A közgyűlés elfogadja a tanács javaslatát a petroleum szükséglet beszerzése tárgyában.

Ugyanannak javaslata a városi munkák árlejtése tárgyában. — A közgyűlés a lakatos munkákat Engel Ádámnak, a kőműves munkákat Horváth Mihálynak és a bádigos munkákat Walik Mihálynak adta ki.

A T. H. E. V. átirata a város területén való díjszabás tárgyában. — A T. H. E. V. átiratban arról értesíti a várost, hogy a keskenyvágyú vonalon a város belterületén a forgalom olyan csekély, hogy a mostaninál olcsóbb díjszabást nem állapíthat meg. Tudomásul vették.

Jelentés az október és november havi pénztárvizsgálatról. — Tudomásul vétetett.

A városi tanács javaslata a Gasparovics-féle ház eladása tárgyában. — A jövő közgyűlésen tárgyalják.

Ugyanannak javaslata Brankov Deszanka eladandó ingatlana tárgyában. — A jövő közgyűlésen tárgyalják.

A városi rendőrkapitány 3 negyedévi esemény jelentése. — A rendőrkapitány utasítottik, hogy az eseményekről és ezek elintézéséről statisztikai jelentést tegyen.

Reitter Oszkár rendőrkapitány szabadsága. — Utólagosan jóváhagyatik.

Városi tanács javaslata Kovács I. M. gőzfürdőtulajdonos kérvénye tárgyában. — Kovács I. M. gőzfürdőtulajdonos kérvénye tárgyában a közgyűlés dr. Vég Lajos városi ügyész indítványára elhatározta, hogy Kovácstól előbb ama tervezetek bemutatását kéri, amelyeknek alapján fürdőjét átalakítani akarja s ha ez megfelel a város igényeinek, úgy nem fogunk elzárkózni attól, hogy Kovácssal 20 vagy 30 évre újabb szerződést kössünk, vagy öt más módon rekompenzáljuk.

Nemzetiségi vita.

A gör. kel. szerb iskolaszék faszegélyének emelése tárgyában kelt kérvénye. —

A hitközség kéri, hogy az eddigi faszegélyét 20 öllel emeljék. A tanács arra való tekintettel, hogy a városnak elegendő fája ugy sincsen, a kérvény elutasítását javasolja.

Gligorievity János hosszabb beszédben indokolja a hitközség kérelmét. Szónokot számos közbeszólással zavarják, mire Gligorievity megjegyzi, hogy elakarják nyomni a szerbeket.

Guttman Mór sajnálattal látja, hogy ez ügyből nemzetiségi kérdést csinálnak.

Puts Frigyes közbeszól: A nemzeti ünnepeink nem vesznek részt, de kértük tudnak.

Guttman Mór indítványozza, hogy a g. kel. lakosság és a tanterem arányában adassék meg a faszegély.

Dr. Annau Ernő csatlakozik Guttman indítványához, dr. Pollák pedig a tanács újabb javaslatát kívánja bevárni.

Dr. Grandjean az igazságos felosztás mellett van s miután a zárdában ugyancsak 10—12 tanterem van, úgy miként a szerb iskolánál, ugyanennyi faszegélyt indítványoz.

Gligorievity végszóval élve, azt feleli Putsnak, hogy a szerbek hazafisága abból áll, hogy pontosan megfelelnek állampolgári kötelességüknek.

Hazafias ünnepekre nem járnak, de több adót fizetnek, mint Puts ur. (Derűtlenség.)

Puts Frigyes erőlyesen visszautasítja Gligorievity élelődését. A közgyűlés 39 szavazattal 34 ellenében elfogadja Gligorievity indítványát.

A szerb nőegylet faszegély iránti kérvénye. — 50 mm. koksznak megfelelő összeg szavaztatik meg.

Kisebb tárgyak.

A városi tanács javaslata a november havi pénzügyi fedezése tárgyában. — Tudomásul vétetett.

Ugyanannak javaslata az árvapénzek elhelyezése tárgyában. — Tudomásul vétetett.

Ugyanannak javaslata Csamafai János illetősége tárgyában. — Nem ismerik el.

Ugyanannak javaslata Jovanovics Agnica illetősége tárgyában. — Nem ismerik el.

Ugyanannak javaslata kiskoru Nemes Ambrus illetősége tárgyában. — Nem ismerik el.

A gimnáziumi iskolaszolgák drágasági pótlék iránti kérvénye. — Évi 100 koronában állapítják meg a gimnáziumi államsegély terhére.

Nemes Lipót villamstelepi szolga fizetésemelési kérvénye. — Fizetését havi 10 koronával emelik.

A kereskedelmi alkalmazottak kérvénye az üzletek nyitási és zárási idejének szabályozása tárgyában. — A közgyűlés utasította a tanácsot, hogy erre vonatkozó szabályrendelet tervezetet dolgozzon ki.

Naszke Károly városgazda kérelme jutalom és szabadság iránt. — A kamarális korcsma lebontott anyagának vétele és elhordása körüli fáradozásáért 300 korona jutalmat szavaz meg a közgyűlés.

Mattanovich Béla villamtu könyvelőnek fizetésemelési kérvényét olyképp intézi el a közgyűlés, hogy a fizetését 1700 koronában, lakbérét pedig 300 koronában állapítja meg.

Egy új villamgép beszerzésére s a mostani gépeknek egy miniszteri szakember által való megvizsgálására a közgyűlés megadta a felhatalmazást.

Steinitzer Géza, a város eddigi szén szállítója felmondotta szerződését s a jövőben 2 korona 36 fillér helyett 2 kor. 51 fillért kér métermázsanként. A közgyűlés a 15 fillér többlet alspján új szerződéstől utasítja a tanácsot.

A Dungserszky-féle szőnyeggyár évi 1000 koronás segélyét ez alkalommal is megszavazta a közgyűlés.

A katonai parancsnokság a várostól a barakkokban való ágyalványok felállítását kérte. A közgyűlés elhatározta, hogy az állványokat 2—2 barakkonként 4 év alatt évi 200 korona költséggel felállítják.

A rendőrelégységnek megszavazott végkielégítést a törvh. bizottság jóváhagyta s ezért a közgyűlés utasítja a tanácsot az összeg folyósítására.

A legutóbbi iparkiallításról fenmaradt 200 koronát a Magyar Iparvédő Szövetség karácsonyi kiállítására kérte előlegként, amit a közgyűlés egyhangulag megadott.

Közgyűlés vége este 1/26-kor.

Iparunk multja és jelene.

A karácsonyi vásár alkalmából.

II.

A törökök kiűzése, a kurucok leverése után felcsillámt az török-német sanyargatta hazánkban az — empirestil, új templomok, kastélyok és megyeházák építésében ezek és nemesi és a polgári házak butor- s más berendezési tárgyaiban.

A törökök benyomulása elől a torontáli nemesség a felsővidékre menekül. A törökök kiűzése után hosszas harcok alatt elpusztult nemesi kuriák új gazdákat nyertek. Dunántúlról

magyar nemesek, a törökverő hadseregéből kiérdemült ritterek, Erdélyből örmény s Görögországból görög kereskedők (cincárok) váltották magokhoz a megye árván maradt nemesi birtokait.

Az új földesurak csakhamar megvagyonsodtak, s a magyar nemesi udvartartást csakhamar meghonosították birtokukon.

Lelem Retrospectiv képek szemléletébe merül. Elmereng az ós Hídváron, a mai Idvoron magát görög „cincár“-ból felküzdött, marha, gabona, sertés és ezekkel vonatkozásban levő torontáli természetek kereskedőjének a végtelen szorgalom, takarékos, kitarításban szívós és számoló fejjel magádot Bukovola Filakt udvarházán. A nemesi udvarháziól csak attól különbözik ez a ház, hogy itt a földmiválási foglalkozás és állattenyésztés követele gazdasági épületeken kívül, kapcsolatban az udvarházzal, annak egyik sarkán minden botos üzlet ékeskedik. Mondom, ékeskedik. Mert a benne levő felszerelés, az áruadok, a fókos állványok, az ajtók egytől-egyig tisztult egyszerű empirestilben készültek. Az épület szobáiban empireoszlopos órák, empire-szekrények, asztalok, támlásszékek, kanapék stb. láthatók feketére és sötétpirosra pácolt keményfából előállítva.

Látom, a törökök és labancok által feldúlt templomok helyébe emelt új, rokokó- és empirestilű templomokat, Manzar-tetős kastélyokat, udvarházakat, vendéglőket (Mateics féle ház, Hunyadi János utca), polgári házakat, sőt magtárakat is (Gyér, a Gyertyánffy-család magtár). Ezek tele empire-stilű butorokkal, melyek kissé rideg és változatban nem gazdag, de egyszerűen nyugodt méltóságot lehelő diszitményeikkel ódon görög római légkörbe emelik fantáziánkat. A szabadságharcok viharából fenmaradt renaissance butorok lassankint való elpusztulása után jótékonyan ható tisztult izlést, komoly derűt hintettek a körültek sürgő uri életre. Ilyen muzeumba illő butorokat, cehládákat, városi vendéglők és uradalmi korcsmák és kézműiparosok cégeireit nagy műveléssel figyeltem meg Zsolnán, Poprádon, Felkán, Lőcsén, Kassán, Nagykárolyban, Nagybányán, Felsőbányán, Zsibón, Kolozsvárott, Nagyszebenben, Lippán, Versecen, Pancsován, Nagybecskerekben, Nagyszentmiklóson, Écskán, Eleméren, Gyéren stb. a főúri kastélyokban, nemesi udvarházakban s polgári házakban.

Ezt a tömördek butort külföldről nem szállíthatták.

A külföldi vándorlásból hazatérő kézműveseink munkái ezek, kik itthoni készütségüket kifejlesztve, izlésüket nemesítve, műiparosokká fejlődve gazdag ismeretekkel, de szerény igényekkel a vidék városaiiba telepődnek, egyes főúrak udvarán, nemesi udvarházakban mint „kommenciós“ iparosok vonják meg magukat s benépesítik az empirestil műveivel előkelőségeink termeit, hol egész a 60-as évekig a francia direktóriumi kor és az „alt Wien“ divattal kellemes harmóniában olvadt össze. Torontálban a Kiss-családnál Bégaszentgyörgyön, Csávoston Beutelhauser, később Csávossy Ignác, Gyéren a Gyertyánffyknál, Écskán a Lazar-család udvaránál stb., dolgoztak műiparunk ezen névtelen hősei. Empirestilű kastélyokat, tömördek udvarházakat, vendéglőket, ezek homlokára vertvas-művezetű cégeket. (Csávós főutcáján most is ott diszlik az uradalmi vendéglő az empirestilű céger, mely bármely műipari muzeumban méltón foglalna helyet.) Ilyen remek vendéglős cég van Nagybecskerekben, a Hunyadi-utcán, a Mateics-család házában. A 18-ik század végén becskeri építőmesterek építették ezt a házat empirestilben. A barbár utókor ivboltos előcsarnokában oszlopközeit falakkal töltötte ki. Az erkély is újabb keletű. De még ott áll az épület élén a vendéglőnek cégere, mely a vendéglő cégjét jelentette: „Vendéglő az arany csillaghoz“. Ezt az aranyozott nagyméretű csillagot páva tartja csőrében, nyakát előre nyújtja, fején koronával. A páva teste és farka vasveretű levelekkel van kifejezve. Muzeumba illő tárgy ez is. Remekművek tömegét láttam még megyénkben.

Volt tehát még a legszomorubb századokban is virágzó s a művészetre áthajló kézműiparunk, mely szerényen, a vidéken, megvonva magát, a legközelebbi évtizedekig ellátja főúri, nemesi és polgári házaik szükségleteit.

De a mult század 70-es éveiben az osztrák fővárosból vészhozólag megindultak a vasúti vonatok megrakodtan fa, fém és más iparbanális és stiltalan, de olcsó butor és azt kiegészítő tárgyaival és előzölötték városainkat. „Kommenciós“ élő, külföldön töltött vándoréveink alatt műiparossá emelkedett öreg mesterembereink megdöbbenve látták a külföldi ipari szeméjének rohamos terfoglalását, különösen a városok közeposztályainál és a falusi intelligenciánál. És ez osztrák selejtes, de olcsó fércművek tényleg megfordították az empirestilba mélyedt s megnemesedett s conservatív lett öregeinket s a mohácsi vész óta haldoklófélben tengődő ugynevezett kézműiparunknak halálra válásához nagy mértékben hozzájárult.

(Vége köv.)

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggel 1/26 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/26-tól 1/23-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége nyitva minden nap délután 5 órától este 10 óráig, vasár- és ünnepnapon délután 2 órától este 10 óráig.

November 28. Tea-estély a kaszinóban.
December 2. Tiszviselők szervezkedő ülése
December 2. A keresztény nőegylet estélye.
December 10. Közigazgatási bizottsági ülés.
December 11. Tűzoltó-szövetség közgyűlése.
December 19. Tea-estély a kaszinóban.

— A vármegyei tűzoltó-szövetség közgyűlése.

A torontálvármegyei tűzoltó-szövetség f. évi december hó 11 én délelőtt 11 órakor Nagybecskerekben, a megyeház főispáni kistermében közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. 1907. évi költségvetés. 2. Jelentés az 1906. évi tagsági díjakról. 3. Szávits Sándor tűzfelügyelő jelentése és javaslata. 4. A nagyszentmiklósi tűzoltó-testület kérvénye Zeuser Péter tűzoltó segélyezése tárgyában. 5. Strosz Béla szövetségi titkár jelentése az 1906. évi tanfolyamról. 6. Ugyanannak elszámolása a tanfolyam költségeire kapott előlegről. 7. Ugyanannak jelentése gyakorló létrák beszerzéséről. 8. Ugyanannak javaslata iskolaszerek és egyenruhák beszerzése tárgyában. 9. Ugyanannak jelentése a szövetségi érem és dícsérő oklevelek tárgyában. 10. Ugyanannak jelentése az 1906. év folyamán megtartott tűzvizsgálatokról. 11. Gróf Karátsonyi Jenő levele a szövetség segélyezése tárgyában.

— Halálozás.

Említettük, hogy Hutter János nagybérő, törvényhatósági és városi képviselőtestületi tag tegnap meghalt. Haláláról családja a következő gyászjelentést adta ki:

Özv. Hutter Jánosné szül. Binczberger Amália, valamint gyermekei Kálmán, Alma, Lajos és Hajnalka és a nagyszámú rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatják a szeretett felejtetellen férj, apa, testvér, sógor és rokonnak Hutter János nagybérő, megyei és városi törvényhatósági bizottsági tag folyó évi november hó 26 án d. u. 1/2 órakor életének 60. évében hosszas szenvedés után történt grászos elhunytát. A megboldogultnak hűlt tetemei folyó évi november 27-én d. u. 1/2 órakor fognak az ág. ev. szertartásai szerint a gyászházban (Melencei-utca) beszenteltetni és onnan az ág. ev. sarkertben a családi sírboltban örök nyugalomra tétetni. Nagybecskerek, 1906. évi november hó 26 án. Béke és ádás hamvaira!

Részvételt vesszük a hirt, hogy özv. Dörner Ernőné szül. Perisics Vilma mag reggel Bocsáron 50 éves korában meghalt. Az elhunyt urnóben dr. Perisics Zoltán polgármester nővérét gyászolja. Haláláról a család a következő gyászjelentést adta ki:

Özv. Perisics Pálné ugy saját, valamint gyermekei, Ilka férj. Zombory Antalné, Paula özv. Bizek Árminné, Józsa és Zoltán, valamint az összes rokonság nevében szomorodott szívvel jelenti, hogy szeretett leánya, illetve áldott jó testvérük özv. Dörner Ernőné, Perisics Vilma folyó hó 27-én reggel 8 órakor élte 50. évében, rövid szenvedés után elhunyt. A megboldogult hűlt tetemei folyó hó 28-án délután fognak a róm. kath. vallás szertartásai szerint beszenteltetni és a bocsári temetőben örök nyugalom helyezettetni. Bocsár, 1906. évi november hó 27-én. Béke hamvaira!

— A keresztény nőegylet estélye. A nagybecskereki keresztény nőegylet december 2-iki feleolvasó tea-estélye iránt már eddig is élénk érdeklődés mutatkozik, úgy annyira, hogy a polgári- és felsőkereskedelmi iskola diszterme ez alkalommal is szüknek fog bizonyuini. Nehogy tehát kellemetlenségek forduljanak elő, mint a lycealis feleolvasásoknál, kéri az elnökség a résztvevő közönséget, hogy a belépő jegyet az estély napján a belépésnél leadni sziveskedjék. Az estély programja a következő:

1. Megnyitó. 2. Mester, a bösz vihar dühöng. Éneklí az egylet vegyeskara a közigazgatási tanfolyamhallgató urak énekkara közreműködésével. 3. Lorántffy Zsuzsanna, I Rákóczy Györgyné (a kuruc fejedelem özanyja). Feleolvassa Hegedűs János ur. 4. Kossuth himnusz. Pap Zoltántól. Éneklí a tanfolyamhallgatók énekkara, zongorán kíséri Fischer Rózika k. a. — Szünet. — 5. Az utolsó éji zene. Maresch P.-től. Előadják: Kókics E., Götter J., Láng K., Machalek D. és Tarkó J. urak. 6. Zrínyi Ilona nicomediai lakomája. Melodráma. Szövegét írta Vér Pál, zenére al-

kalmazta Vendéghegyi Géza. Előadja Speck Ida k. a., zongorán kíséri Fischer Rózsika k. a. A darabban előforduló kurucdalokat éneklő a közgazgatási tanfolyamhallgatók énekkara. 7. Jön a posta. Eilenberg R.-tól. Előadják: Bieber K., Csath M., Götter J., Hausleden T., Höger A., Kokits E., Láng K., Machalek D., Tarkó J. és Weninger J. urakból álló zenekar. Az ének-számokat Fischer Rózsika k. a. tanította be.

— **Eljegyzés.** Kaufmann Dezső szegedi kereskedő eljegyezte Guttman Ilonka kis asszonyt, özv. Guttman Jakabné nagybecskereki gyártulajdonosnő leányát.

— **Esküvő.** Zsenár Emil jegyzőgyakornok tegnap délután a nagybecskereki anyakönyvi hivatalban házasságra lépett Jankovits Ilona kisasszonnyal, Jankovits Athanasz törvényszéki tolmács bájos leányával. Az esketésnél dr. Vászits Endre ügyvéd és Pánics Dániel városi tanácsnok működtek közre tanúként.

— **Mindenki ingyen megtanulhat írni és olvasni.** Ezzel a szózattal a Torontáivármegyei Magyar Közművelődési Egyesület a következő felhívást adta ki:

A Torontáivármegyei Magyar Közművelődési Egyesület a folyó évi december hónapban ingyenes magyarnyelvi tanfolyamot nyit. A tanfolyamon részt vehetnek férfiak és nők, valamint katonák is. A tanfolyam két csoportra: haladók és kezdők csoportjára oszlik. A haladók csoportjában résztvevők fejleszthetik nyelvtudásukat a gyakorlati életben szükséges és hasznos közismereti tárgyak előadása révén, a kezdők csoportjában pedig a jelentkezőket írásra és olvasásra tanítják, úgy hogy aki bármely okból eddig nem tanulhatott, a tanfolyamon megtanulhat magyarul írni és olvasni, amire az életben minden embernek föltétlenül szüksége van. A tanfolyam öt hónapig tart teljesen díjtalan. A tanítás a központi áll. elemi iskolában történik, a jelentkezőkkel egyúttal később megállapítandó napokon az esti órákban. Akik a tanfolyamon részt akarnak venni, jelentkezzenek Baaden Károly igazgatósági tag urnál, a központi állami elemi iskola igazgatójánál (a közp. áll. elemi iskolában). Az igazgatóság.

— **A nagybecskereki tisztviselők szervekedése.** A nagybecskereki köz- és magántisztviselők szervekedésére alakult bizottság felhívást intéz az összes Nagybecskereken lakó tisztviselők-höz, hogy mint fogyasztók szervezett egyesületbe tömörüljenek s így érdekeiket a kereskedőkkel és iparosokkal szemben egyesült erővel megvédhesék. A bizottság ezért alakuló közgyűlésre hívja össze a tisztviselőket és tisztviselőket, amely közgyűlés december 2-án délután 3 órakor lesz a városháza közgyűlési termében.

— **A József-kórház butorzata.** A helybeli József-kórházban szükséges butorzatra ma volt az áreljítés, amelyen a következők adtak be ajánlatokat: Garai Samu és társa Budapest, Csuszner János Nagybecskerek, Berger Adolf Budapest, Benze Antal és fia Nagybecskerek, Wein Károly és társa Késmárk, Freudinger Mózes és társa Budapest, Kesz Henrik és Grünbaum Vilmos Nagybecskerek. Az ajánlatok fölött legközelebb döntenek.

— **Felülfizetések.** A nagybecskereki községi közg. tanfolyam szombati Katalin-estélyén felülfizettek: Ádám Sándor 2 korona, Bauer Henrik 1, Ládai Kálmán 5, Lauor András 1, Herman N. 4, Herresbacher N. 4, Mihálovits István 10, Oldal Antal 4, Reiner Dávid 15, Zsiross Mihály 1, Vincze Erő 5, Jankó Ágoston 6, Schwarcz N. 1, dr. Pollák Győző 3, dr. Riesz Jakab 3, Kovács Ödön 5, Semsey Gyula 2, Weber György 1, Kohn Márton 1, Kaszinó társulat 20, Pleitznyomda 5, N. N. 10, Szilágyi Albert 3 korona.

— **Sajtóhiba.** Tegnapi számunkban „Iparunk multja és jelene” című közleményünkben „Adáz harcok zivatarában megkezdett” kifejezésnél a megkezdett szó helyett megedzett olvasandó.

Irodalom és művészet.

• **Zsiross Dezső hangversenye.** Antalffy Zsiross Dezső orgona-zongoraművész és zeneszerző, városunk szülöttének december 7-iki hangversenye általános érdeklődést kelt; a helyekre már serényen folynak az előjegyzések Mangold Lipót könyvkereskedésében s a rendezőség ez uton is felhívja a közönség figyelmét szokott helyeiknek mielőbbi előjegyzésére, nehogy ez iránybani igényeik pár nap multán esetleg kielégíthetők ne legyenek. Helyárok a rendesek. A hangverseny végleges műsora a következő:

1. Zsakovecz Nándor: Hegedű-szonata, előadja a szerző. 2. a) Respighi: Necturne, b) A. Zsiross Dezső: Valse Balette; c) A. Zsiross Dezső: Polonaise B-moll; zongorán Antalffy Zsiross Dezső. 3. Tschajkovsky: Hegedűver-

seny, előadja Zsakovecz Nándor. 4. a) Dohnányi: Intermezó F-dur; b) Liszt VIII. Rhapsodia, zongorán Antalffy Zsiross Dezső. 5. a) Zsakovecz: Románc, b) Wieniawsky: Faust-fantasia; hegedűn Zsakovecz Nándor. A hegedűszámok zongorakíséretét Antalffy Zsiross Dezső látja el.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, november 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház ma délelőtt 10 órakor Návay Lajos alelnök elnöklésével ülést tartott, amelyen folytatta a belügyi tárca költségvetésének részletes tárgyalását.

Miután az elnök az ülést megnyitja s több jelentést terjeszt be, hitelesítik a mult ülés jegyzőkönyvét.

Napirend előtt Polónyi Géza igazságügyminiszter törvényjavaslatot terjeszt be a bírói és az ügyészi kar szervezeti szabályainak módosításáról.

Bakonyi Samu betérjeszti a véderőbizottság előterjesztését különböző mellékleteivel együtt.

Goldis László egy tegnapi közbeiktálását igazítja helyre.

Ezután áttér a Ház a belügyi tárca költségvetésének részletes tárgyalására.

A közegészségügyi lételnél Éber Antal szóal fel és a közegészségügy terén mutatkozó egyes hiányokra hívja fel a belügyminiszter figyelmét, különösen kifogásolja a kórházak hiányos és kezdetleges berendezését és általában a kórházi állapotok orvoslását kívánja. Szól azután az orvosok érdekében és szükségesnek tartja az orvoskérdés rendezését is. Ecseteli azonkívül a tuberkulózis pusztításait és ennek hathatós megakadályozására erőlyes intézkedéseket kér. A tételt elfogadja.

Vajda Sándor nemzetiségi szintén az orvosok érdekében szóal és azok helyzetének orvoslását kívánja. Határozati javaslatot nyújt be, mely szerint utasítsa a Ház a belügyminisztert, hogy hajtsa végre a körorvosok fizetésének rendezését olyan értelemben, mint azt a legutóbbi Budapestben tartott orvoskongresszus kimondta.

Andrássy Gyula gróf belügyminiszter válaszol az elhangzott felszólalásokra. A miniszter mindenekelőtt örömet fejezi ki afelett az érdeklődés felett, amelyet a képviselők a közegészségügy iránt tanusítanak. Az orvosok érdekeire vonatkozólag kijelenti, hogy a kormány szíven viseli az orvosok helyzetének javítását s amennyire a költségvetés engedi, megfelelő gondoskodás fog róluk történni. Éber Antalnak a kórházakra való kifogásaira a miniszter azt mondja, hogy a magyarországi kórházak berendezése kifogástalan és jó, amint azt a legutóbb itt járt angol vendégek is elismeréssel konstatálták. Az a baj azonban, hogy a kórház kevés és igyekezni fog, a mennyire lehetséges, ezen is segíteni. A tuberkulózis ellen való küzdelemre nézve kijelenti, hogy ez irányban nagyszabású társadalmi akciót szándékozik megindítani. (Helyeslés.) Kéri a tétel változatlan elfogadását.

Vajda Sándor miután látja, hogy a kormánynak komoly szándéka a körorvosok helyzetén segíteni, visszavonja határozati javaslatát.

Török Kálmán, ugyszintén Thaly Kálmán is a jó ivóvíz érdekében szóalnak fel.

Ballagi Aladár tiltakozik a nemzeti-ségeknél az ellen az állítása ellen, mintha a csendőrséget ő miattuk szaporították volna.

Szász József a választói reform ügyében intéz kérdést a belügyminiszterhez. Andrássy Gyula gróf nyomban

válaszol Szász Józsefnek és kijelenti, hogy a választói reform dolgában a statisztikai adatok gyűjtése folyik s ezeknek a beszerzése és feldolgozása után a képviselőház elé terjesztheti a törvényjavaslatot.

Ezután a képviselőház a belügyi tárca költségvetését részleteiben is elintézte és megszavazta.

Koronaőr választás.

Budapest, november 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház és a főrendiház december 4-ikén az országgyűlés kupola termében együttes ülést tart, a melyen választás útján betölti az egyik koronaöri méltóságot. Valószínű, hogy Wesselényi Miklós bárót fogják megválasztani koronaörnek.

A vámkonfliktus.

Budapest, nov. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Belgrádból jelentik: Itteni hivatalos körökben hire jár, hogy a Párics kormány az osztrák-magyar monarchiával újból meginduló kereskedelmi tárgyalások alkalmával már nem veszi tekintetbe a régebben tett amaz ígérletét, mely szerint az ipari szükségleteket jó részben osztrák-magyar cikkekkal fogja fedezni. Az új tárgyalásokat tisztán kereskedelempolitikai alapon akarják folytatni. A kereskedelmi mérleg szeriut concessziókat csak hason engedmények fejében fognak adni.

Elfogott szélhámós

Budapest, november 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) A rendőrség letartóztatta Strasznov Ignác hírhedt szélhámóst, aki legutóbb Zágrábban egy kanonoktól nagyobb összeget kicsalt. Strasznovnál letartóztatásakor még mintegy 1200 koronát találtak.

Nagy tűz egy kórházban.

Budapest, november 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Pittsburgból sürgönyzik, az ottani kórházban tegnap nagy tűz pusztított, a mely a kórház jórészt elhamvasztotta. A tűz következtében felrobbant több bacillus-tartály, a melyben pestis-, kolera- és tífusz-bacillusok voltak. Erre a tüzoltókat nem engedték ennek a helynek a közelébe, azonban mégis sikerült a tüzet itt is eloltani. A tüzoltókat rögtön külön helyre internálták, ahol fertőtlenítették őket és ruhájukat elégették. A város lakossága között a félelem nagy, hogy a bacillusokat valahogy szét-hordják és veszedelmet hoznak a városra. A hatóságok a leghigorubb óvintézkedéseket tették meg.

Határidő-üzlet.

Budapest, november 27. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra 1907.)	14.96 — —
Buza (okt. 1907.)	15.54 — —
Rozs (áprilisra 1907.)	13.30 — —
Zab (áprilisra 1907.)	15.46 — —
Tengeri (májusra 1907.)	10.52 — —

Nem kidobott pénz,

hanem határozottan gyümölcsözőtőke az, amit a Scott-féle Emulsió-ért kiadunk, mert a jó, erőteljes egészség mindig többet ér a vagyonnál. A Scott-féle Emulsió a legjobb norvégiai gyógyszerkészítésként tartalmazzza és kizárólag csakis ezt a minőséget használják a Scott-féle Emulsió készítésére. A magában sajátos Scott-féle készítési eljárás 30 éven át gyűjtött tapasztalatoknak és tanulmányoknak az eredménye. Ezen szer rendkívül hatással bír és ott, ahol betegséget gyógyítani, vagy a betegség pusztító következményeit kell leküzdeni, gyors és biztos sikert ér el. A közönséges csukamájolajjal megközelíthetőleg sem lehet oly kedvező, biztos eredményeket elérni, mint a Scott-féle Emulsió-val.

A Scott-féle Emulsió valódi egészségnek jele a „hátán nagy csukalát vivő halász” védjegy.

Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében mintával bérmentve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL „Városi gyógyszerháza”
BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 34/50.

Egy eredeti üveg ára: 2 K. 50 f.

Kapható minden gyógyszerháza.

Nyiltér *)

Karácsonykor megjelenik!

FORRADALOM

-:- SZOCIÁLIS REGÉNY. :-:
IRTA: SOMFAI JÁNOS.Megrendelhető Nagybecskereken a kiadónál: **PLEITZ FER. PÁL** könyvnyomdai műintézetében. A husz ives diszes kiállítású könyv megrendelési ára bérmentes küldéssel 4 korona. Bolti ára 5 korona lesz.
(1022-x.14)

*) Az e rovat alatt közölteket nem vállal felelősséget a szerk.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1906. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Verseez, Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Panesováról: délután 5 óra 40 p.
Budapest-Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 33 perc.
Szegedről: (motorkocsi) d. e. 9 óra 47 perc.
Budapest-Nagykikindáról: este 9 óra 48 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zsombolyáról, Verseezről, Alibunárról és Temesvárról: este 8 óra 05 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 p.
Panesováról: reggel 8 óra 27 p.
Zsombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p. este 7 óra 05 p.
Béga-szentgyörgyéről: (keskenyvágányú vonal) délután 4 óra.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Panesovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged-Budapestre: d. e. 10 óra 10 p.; este 6 óra 46 p.
Szegedre: (motorkocsi) d. u. 1 óra.
Nagykikinda-Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zsombolya, Temesvár, Verseez: délután 4 óra 35 p.
Temesvár, Verseez, Antalfalva-Panesova és Alibunárra: reggel 3 óra 33 p.
Zsombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 58 p. délután 5 óra 25 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 33 p.
Béga-szentgyörgyre: (keskenyvágányú vonal) délután 12 óra 10 perc.

Tüzifa

Elsőrendű tűzifa
egy öl . . 32 K.

Kapható —=

Schuch Márton

(régí vasut-állomás.)

1040-5.5

A nagybecskereki szolgabírószágtól.

9471. szám. 1906.

1060-3.2

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye nagybecskereki járásához tartozó Katalinfalva községi takarékpénztári könyvelői és községi pénztári ellenőri ujonnan szervezett állásra választás útján pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy a pénztárat kettős könyvitelben való jártasság és 4000 korona készpénzbeni biztosíték kimutatása mellett felszerelt kérvényeiket folyó évi december hó 15-ig hozzám adják be. Határidő után érkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

Javadalmazás évi 1200 korona, előleges havi részletekben.

A német nyelv bírása kívánatos.

Választási határidő utólag fog kitűzteni.

Nagybecskerek, 1906. évi november hó 21-én.

Lowieser,
főszolgabíró.

Két

butorozott szoba

kiadó

Deák Ferenc-utca 7. sz. a.

(1014-x.97)

2573. szám 1906.

1065-2.1

Pályázati hirdetmény.

Az ujonnan rendszeresített Óléc községi II-od rendű bábai állásra hirdetett pályázat kellő eredménnyel nem járván, újabb pályázatot hirdetek.

Javadalmazása a következő: Évi fizetése 120 korona, mely havi előleges részletekben fizetetik.

Fizetéképeseiktől a szülésznoi segélyért és a gyermekágyasnak 8 napon át való ápolásáért 2 korona díjat szedhet.

Születésen kívül való ténykedéseért a fizetőképeseiktől esetenként 40 fillér díj jár. A községi előjáróság által szegényeknek nyilvántartott szülönöket ingyen segélyben és ápolásban köteles részesíteni.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket folyó évi december hó 15-ig hozzám nyújtják be.

Bánlak, 1906. november hó 25.

Dr. Baár Ferenc,
tb. főbíró.

Nyomdász-tanuló

jó családból

azonnal felvétetik.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

(853-x.53)

Kisegítő.

Az aurlházai jegyzőségénél (Torontálmegye) egy a jegyzői teendőkben teljesen jártas egyén december hó 3-tól két-három hónapra alkalmazást nyer. Fizetése havi 80 korona.

Ajánlatok okmányolandók.

(1064-2.1)

Torontálmegye nagyszentmiklósi járás főszolgabírójától.

5522. kig. szám. 1906.

1061-3.2

Pályázati hirdetmény.

A nagyszentmiklósi járáshoz tartozó Szerbcsanád községében lemondás folytán megüresedett, 730 kor. előleges havi részletekben fizetendő javalmazással egybekötött községi írnoki állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik kérdéses állást elnyerni kívánják, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket f. évi december hó 6-ig küldjék hozzám be.

A választást Szerbcsanád községében f. évi december hó 7-én d. e. 9 órakor fogom megtartani.

Nagyszentmiklós, 1906. november 22.

Peterdy,
tb. főszolgabíró.

RÁMPÁS

Vörös literje 30 krajcár

Fehér literje 32 krajcár

Dr. Brájjer Lajos
szőllejéből.

Kapható Zápolya-utca 1. sz.

960-x.34

Szőlő-
oltványok.Valamint az
elmúlt évek-
ben is aKöküllömenti első szőlőoltványi telep
tulajdonos Caspari Frigyes Medgyes 117.Nagyköküllömege — volt az egyedüli az országban, mely vevőinek minden tekintetben kifogástalan minőségű — egészséges-fajazonos és teljesen fajtiszta szőlőoltványokat szállított, úgy a jövőben is egyedül a fenti szőlőtelepen kaphatók a legjobb minőségű, a legkülönbözőbb fajú és alanyú bor-, csemege-bor és különleges csemege szőlőoltványok, melyek elültetése által a szőlőbirtokosok bamulatos eredménye-
923-477 ket érnek el.Kivánatra képes árjegyzék — számos elismerő levéllel —
ingyen és bérmentve.

(923-47.19)

HIRDETÉSEK

felvétetnek a

„TORONTÁL“ KIADÓHIVATALÁBAN.